

Kako bomo določili ustrezno transferno ceno uporabe blagovne znamke

Družbe se prav v tem času srečujejo s pripravo zahtevne dokumentacije na področju transfernih cen. Pokazalo se je, da imajo nemalo težav tiste družbe, ki so imele v letu 2005 prihodke ali odhodke s povezanimi družbami iz zaračunane pravice do uporabe blagovne znamke (BZ). Nadomestilo (plačilo) za uporabo BZ se najpogosteje imenuje licenčnina.

Namen BZ je prepoznavanje določenega izdelka, storitve ali ideje, ki ima povsem samosvojo, v nečem značilno tehnološko in psihološko vrednost, po kateri se razlikuje od konkurenčnih izdelkov, storitev ali idej. BZ je lahko ime, izraz, simbol, risba ali kombinacijo teh elementov, katerih namen je prepoznavanje izdelka enega proizvajalca ali skupine proizvajalcev in hkrati razlikovanje teh izdelkov od konkurentov.

Običajno je matična (oz. nadrejena družba) lastnik BZ in zaračunava licenčnino hčerinskim družbam. Pomembni so tako ustrezni prihodki, kot tudi odhodki licenčnin. Hčerinska družba bo imela stroške licenčnin, na drugi strani pa ima zaradi uporabe blagovne znamke tudi določene ugodnosti kot so denimo: nižji stroški uvajanja novih storitev in izdelkov, dosega višje prodajne cene in nižje nabavne cene, ima nižje stroške marketinga ter pospeševanja prodaje. Vzemimo primer, da je matična družba v Sloveniji in hčera v drugi državi članici EU (Avstriji). Davčni organ v Avstriji pri inšpiciranju odhodkov licenčnin ne ugotovi nepravilnosti in meni, da je davčni zavezanec ustrezno utemeljil višino svojih odhodkov iz naslova licenčnin. Inšpekcijo za isto obdobje ima tudi slovenski davčni zavezanec, ki predloži vso zahtevano dokumentacijo. Matična slovenska družba se pri zagovarjanju ustrezne (zadostne) višine svojih prihodkov iz naslova licenčnin upira tudi na dejstvo, da pri inšpiciranju odhodkov pri prejemniku računa (v EU!) niso bile ugotovljene nepravilnosti. To tudi dokazuje z odločbo. Neznanka je, ali bi slovenski davčni organ to utemeljitev sprejel kot dodaten argument za ustrezno višino prihodkov pri slovenskemu rezidentu. Moje mnenje je, da z upoštevanjem dejstva, da je bila inšpekcija opravljena v drugi državi članici EU, gre za močan dodaten argument. Res je, da imajo države članice pri obdavčitvi dobička še vedno močno suverenost, vendar menim, da bo potrebno upoštevati tudi davčno prakso iz drugih držav članic.

V nadaljevanju se bom na kratko omejil še na nekatera dejstva pri uporabi metod primerljive proste cene in metode dodatka na stroške pri zaračunavanju licenčnin.

Tako vodila OECD, kot tudi naša davčna zakonodaja »favorizirajo« metodo primerljive proste cene. Metodo zunanje primerljive proste cene bo mogoče uporabiti le redko, saj si licenčnino praviloma zaračunavajo le povezane osebe. Tudi če bi morebiti našli dve nepovezani osebi, ki si zaračunavata licenčnino (pri tem bi morali gotovo opraviti zelo zahtevno analizo primerljivosti), bo podatek o višini težko pridobiti, saj je to gotovo skrbno varovana skrivnost. In tudi če bi morebiti šlo za transakcije med kapitalsko nepovezanimi osebami, bi težko oporekali dejstvu, da sta družbi, ki tržita na podlagi iste BZ poslovno nepovezani. Poslovna povezanost kot le eden od kriterijev, ki definira povezane družbe v skladu z ZDDPO-1, se resda pojavlja le pri transakcijah med rezidenti (definicija povezanih oseb - rezidentov - po 13.čl.ZDDPO-1). Res pa je, da v davčni zakonodaji ne najdemo pojasnila poslovne povezanosti.

Pri metodi notranje primerljive tržne cene bi morali imeti podatek o licenčnini, ki bi jo določena oseba zaračunavala tako povezani osebi, kot tudi nepovezanim osebam. Menim, da so tudi takšni primeri v praksi redki.

Izvirni pogoj za ustrezno uporabo metodo dodatka na stroške je, da so bili že od začetka razvoja BZ ločeno evidentirani stroški razvoja BZ. Na podlagi predvidenega obsega uporabe blagovne znamke (denimo bodoče prodaje), bi se ugotovili zneski licenčnine, ki pripadajo določeni transakciji. Iz podobnih razlogov kot pri metodi primerljive proste cene pa nastane težava pri določanju primernega dodatka na stroške. Kot merilo za primerno transferno ceno licenčnine (z osnovo v metodi dodatka na stroške) bi bilo mogoče opredeliti tudi tiste stroške, ki »nadomeščajo stroške«, ki bi sicer nastali v družbi, če ta ne bi poslovala z BZ (zagonski stroški, višje stroški marketinga, stroški pospeševanje prodaje..). V praksi pa bo največkrat te hipotetične stroške nemogoče oprijemljivo in natančno oceniti.

ZDDPO-1B v 12.čl. predvideva tudi uporabo kombinacije metod ali uporabo katerekoli druge metode, vendar jih ne definira. Zato menim, da si bo potrebno v primeru utemeljevanja ustrezne cene licenčin pomagati tudi s cenitvijo BZ in na tej podlagi določiti tudi ustrezno transferno ceno uporabe BZ. Znani so različni načini vrednotenja BZ:

- Vrednotenje na podlagi stroškovnega načina (Cost Approach):
- Vrednotenje na podlagi podatkov s trga (Market Approach)
- Vrednotenje na donosu zasnovanem načinu (Income Approach) - v praksi ocenjevanja tudi najpogosteje uporabljan način.

Zdi se torej, da bodo imeli davčni zavezanci pri dokazovanju ustrezne višine transakcij pri uporabi BZ (in tudi vseh ostalih neopredmetenih sredstev) kar nekaj težav.

Ne pozabimo pa, da mora tudi davčni organ v skladu z 2.odstavkom 95.čl. ZDavP-1 dokazovati dejstva, na podlagi katerih davčna obveznost nastane ali ne nastane oziroma se poveča ali zmanjša. V kolikor bo davčni organ v določenem primeru inšpiciranja transfernih cen licenčin trdil, da so določeni prihodki prenizki ali odhodki previsoki, bo moral to z določeno metodo dokazati in utemeljiti zakaj je prav za konkreten znesek povečal davčno osnovo.

FINANCE, 7.2.2006

Mag.Dejan Petkovič, davčni svetovalec
ITEO VALUTA d.o.o.